

Conservador (30.04.2005)

Diuen que el papa nou és conservador. Açò no ha de sorprendre ningú, ja que és consubstancial a un dirigent religiós ser conservador, com innovador ha de ser un científic, car el primer té la veritat i el segon la cerca de forma continuada.

Ara bé, les veritats de què parlen els religiosos no són experimentables. Així com qualsevol pot comprovar la llei d'Arquímedes (sures més en una piscina que en el mar), ningú no serà capaç de demostrar l'existència d'esperits, siguin divins, angèlics o d'un sol dels milers de milions de difunts que ha tingut la humanitat, des que l'home és home; almanco, mai no s'han dignat a aparèixer en roda de premsa. Llavors, en què es basen els religiosos per proclamar de forma rotunda, dogmàtica, les seves veritats? Idò, en relats fantàstics que qualcú va escriure l'any de la pera. Credibilitat? La que cadascú vulgui donar-los.

Dins cada cervell humà lluiten una batalla incruenta dues forces antagòniques: una tendeix a crear i l'altra a conservar. Del singular combat resulta un guanyador, que traça el perfil personal de conservador o de progressista. Les persones creen i consoliden el millor de la creació, però també tracten de conservar privilegis. Quin és el perfil d'un conservador? És la persona que s'accontenta a menjar els mateixos àpats cada setmana i rebutja tastar-ne de nous, no li interessa la pintura abstracta ni la música que desconeix, s'atrinxera dins un restringit cercle d'amistats, està en bona posició econòmica, és metòdic i rutinari, i li agradaria viure en un país uniforme, d'una sola llengua, religió i raça, que fes més còmoda la convivència. El conservador trobarà encertada la dita: «Val més dolent conegut que bo per conèixer». La persona que respon afirmativament a gairebé totes les qüestions haurà de reconèixer que té una visió pessimista de l'home i una forta inclinació a votar al PP. També és molt probable que sigui religiosa, decantada cap a la posició jeràrquica de l'Església. Els conservadors són necessaris. Si més no, gràcies a ells existeixen els progressistes. Un món tot uniforme, sense contrastos, seria tan trist com la visió d'un quadre sense colors, com una desfilada de models maoistes, tots d'uniforme.

Potser per diferenciar-se del model conservador que marca el PP, Zapatero ha esdevingut un ferm campió del reformisme, de la diversitat i del diàleg, el diàleg necessari per harmonitzar aquesta diversitat. A l'exercici de cercar l'harmonia de les idees li deim democràcia, i aquesta, en bona part, s'orquestra a l'hemicicle parlamentari. De veritat que mai no havíem sentit en boca d'un castellà, president del govern, tants elogis de les llengües perifèriques i de les autonomies. Als conservadors, els preocupa el flirteig de Zapatero amb el federalisme de Maragall. Els hereus de l'Espanya imperial no poden entendre altre concepte d'Estat que l'engendrat pels Reis Catòlics i consolidat per l'absolutisme borbònic. La unitat dels vells estats, com és el cas d'Espanya, ha estat forjada per la força de les armes. Però, avui, ja no s'estila la unitat per imposició d'un poble damunt els altres, sinó per la lliure voluntat d'unir-se. Així hem creat un macroestat que es diu Unió Europea.

Els conservadors volen un papa conservador, poderós, que parli en nom de l'Esperit Sant i que, per tant, les seves ordres siguin obeïdes sense cap discussió. Però la democràcia posa en entredit aquest concepte d'Església autoritària, rica i cerimoniosa. Ja el 1518 un frare alemany, Martí Luter, va rebel·lar-se contra l'Església romana, representada pel papa Lleó X. El protestantisme va donar als creients la llibertat de

comunicar-se directament amb Déu mitjançant la lectura de la Bíblia: una religiositat íntima que no requeria jerarquies ni fastuosos temples on celebrar ostentoses cerimònies.

Si la jerarquia eclesiàstica es manté immutable en la interpretació dels evangelis (poca igualtat entre els sexes pot establir-se en una religió que té un déu mascle creador d'un ésser a la seva imatge; després, quan veu que li ha sortit fallida la cosa, es limita a fer una dona d'una costella de l'home), és lògic que un ampli sector dels feligresos no se senti identificat amb certs punts d'aquesta doctrina.

Alguns bisbes han animat els funcionaris a rebel·lar-se contra la llei d'unió de parelles homosexuals, perquè -afirmen, els prelats- es tracta d'una immoralitat que crea un càrrec de consciència a l'encarregat de tramitar la unió. I ja tenim la pólvora encesa: un batle del PP d'un llogaret català -com si fos el batle de Móstoles- ha estat el primer de pronunciar-se en contra de la llei. Ha anunciat que ell no pensa casar cap homosexual, i que, si el sancionen, recorrerà al Tribunal Constitucional. El batle de Ciutadella, de moment, vol nedar i guardar la roba. Zaplana es frega les mans i atia el foc tot dient que el govern Zapatero és el més radical que ha tingut la democràcia, perquè pren decisions que crispem els ànims i reobre velles ferides. Si fer justícia (reconèixer el dret a casar-se dues persones del mateix sexe, enterrar dignament els republicans afusellats i sepultats en fosses comunes, restituir els documents robats durant la guerra als propietaris, reformar la Constitució i els estatuts d'autonomia, retirar les tropes d'una guerra no autoritzada per l'ONU) significa ser radical, benvingut sia el radicalisme. Mira per on, el poruc *Bambi*, que tant havia ridiculitzat el PP, ha esdevingut un valent lleó que ara li fa por.

Si aquests bisbes troben immoral que la democràcia doni a les parelles homosexuals els mateixos drets civils de què gaudeixen les parelles heterosexuales, volen explicar què entenen per moral? Diguin que el mot ve del llatí *mos-moris*, costum. Efectivament, immoral significa no habitual. Però la visió d'un conservador és que tot el que no segueix el costum, la tradició, és dolent; per açò ha prevalgut la visió pessimista i negativa d'immoral. Però algú entén quin càrrec de consciència crea als fidels seguidors dels bisbes contestataris el compliment d'una llei purament democràtica? No els obliguen a fer cap maldat, simplement se'ls demana que donin fe que dues persones es comprometen a conviure per estimar-se i ajudar-se. Hi ha res més polític que açò?